

Ministru prezidentei Evikai Siliņai

Cilvēkkapitāla attīstības padomes priekšsēdētājam Viktoram Valainim

Par pieaugušo izglītības pilnveidi

Mēs, darba devēji, nozaru *un ārvalstu investoru pārstāvji*, un pieaugušo izglītības profesionāļi lūdzam neatlikt un izstrādāt ilgtspējīgu un tautsaimniecības vajadzībās balstītu pieaugušo izglītības sistēmu, kas sekmētu cilvēkkapitāla izaugsmi visos valsts reģionos. Darba devēju un nozaru partneru vārdā gribam vēlreiz apliecināt gatavību un iniciatīvu šobrīd līdzdarboties efektīvas un elastīgas pieaugušo izglītības sistēmas modeļa izveidē un pārvaldīšanā.

LDDK un LTRK, pārstāvot vairāk kā 100 Latvijas lielāko uzņēmumu un 60 nozaru asociāciju, 2023.gada novembrī vērsās pie Jums un Cilvēkkapitāla attīstības padomes ar aicinājumu nekavējoties risināt Valsts kontroles revīzijas ziņojumā konstatētās problēmas pieaugušo izglītības jomā. Diemžēl līdz šim darba devēju organizāciju priekšlikumi nav uzklausti un realizēti, ministriju rīcība, virzot finansēšanas, liecina par vēlmi ātrāk "apgūt" līdzekļus, nevis sasniegt tautsaimniecībai nepieciešamo rezultātu.

Atkārtoti apliecinām savu gatavību pašiem iesaistīties šajā procesā un mums ir nozīmīgi, lai pieaugušo izglītībā būtu:

1. Publiski finansētās mācības tieši saistīt ar darba tirgus vajadzībām. Tas nozīmē reāli, pastāvīgi un sistēmiski iesaistīt darba devējus un nozaru pārstāvjus, pašvaldības, stratēģisko un operatīvo lēmumu pieņemšanā par mācību saturu, organizāciju un mērķa grupām visās pieaugušo izglītības atbalsta aktivitātēs. T.sk. iesaistot darba devējus un nozaru pārstāvjus mācību piedāvājuma un kvalitātes prasību izstrādāšanā, atbilstoši nodrošinot datu un risinājumu izstrādes atbalstu; iesaistot darba devēju darbinieka mācību izvēles procesā; iesaistot potenciālos darba devējus kā mentorus cilvēkiem, kas vēlas pārkvalificēties.

2. Ieviest darba vidē balstītus mācību risinājumus pieaugušo izglītībā, veidojot mācību piedāvājumu, kas ietver praksi, un liek izglītības iestādēm ciešāk sadarboties ar darba devējiem. Nodrošināt neatkarīgu mācību rezultātu novērtējumu un monitoringu.

3. Ieviest vienotu pārvaldības modeli, kas nodrošina kvalitatīvu, ekonomikas izaugsmei un transformācijai atbilstošu, mērķētu, efektīvu, nesaskaldītu, starp resoriem un atbalsta aktivitātēm saistītu pieaugušo izglītību teritoriāli. Neskatoties uz to, ka katram resoram var būt savas mērķa grupas, saturs, metodes un finansējums, visai sistēmai jānodrošina augstu kvalitāti, darba devēju un nozaru iesaisti, cilvēka-centrētu piedāvājumu un vienotu attīstības ceļu. Ir skaidrs, ka nevar tikt radīta situācija, kurā tiek saglabātas atsevišķas iestādes un turpināta neefektīvas sistēma īstenošana tikai tāpēc, ka nevar tikt panākta politiska vienošanās. Aicinām pēc iespējas ātrāk novērst esošo funkciju pārklāšanos un ieviest vienotu pārvaldības modeli.

Mēs aicinām ar valstisku atbildību ieraudzīt cilvēkkapitāla attīstības nozīmi tautsaimniecības transformācijā, un izaugsmē pat tad, ja šī jautājuma ietekme pārsniegs politisko ciklu un turpināt virzīt pieaugušo izglītības finansēšanas nosacījumus tikai atbilstoši sociālā dialogā panāktiem kompromisiem.

Vairākkārt dažādos sadarbības formātos un dalībnieku sastāvos esam tikušies ar Izglītības un zinātnes ministrijas un Labklājības ministrijas pārstāvjiem, izklāstot priekšlikumus virzīto noteikumu pilnveidei papildu Valsts kontroles konstatēto nepilnību novēršanai. Atkārtoti prasām tikt ar uzņēmēju pārstāvjiem un personīgi iesaistīties, lai novērstu institūciju nespēju sadarboties un darba devēju priekšlikumu ignorēšanu.

Mēs apzināmies, ka Cilvēkkapitāla attīstības padomes vadība ir grūts darbs, jo nozaru interesēs jāpanāk katras darbības atdeve un ietekme uz ekonomiku, taču vēlreiz apliecinām, ka darba devējiem nav būtiski, kura iestāde koordinē pieaugušo izglītību, bet tai jābūt tikai vienai centrālai iestādei. Kvalitatīva, ekonomikas izaugsmē un transformācijā veidota pieaugušo izglītība ir priekšnoteikums, lai Latvija var runāt par savu sabiedrības vajadzību finansēšanu, nevis izdevumu mazināšanu.

Esam gatavi palīdzēt!

Latvijas Darba devēju konfederācijas vārdā

K.Gorkšs

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras vārdā

A.Rostovskis

Ārvalstu investoru padomes vārdā

T.Guzņajeva

Latvijas Pieaugušo izglītības apvienības vārdā

I.Krūmiņa